Izhaja
vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.
Dopisi naj se izvolijo frankovati.
Rokopisi se ne vračajo.
Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:
za celo leto **4 krone** (2 gld.).
Denar naj se pošilja pod napisom:
Upravništvo „Mira“ v Celovcu,
Vetrinjsko obmestje št. 26.
Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XIX. V Celovcu, 31. oktobra 1900. Štev. 44.

Vabilo.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem
napravi
v nedeljo dné 4. novembra 1900

dva shoda

in sicer
ob 10. uri dopoludne po dopoldanski službi božji
v gostilni g. A. Starmuš-a pri Volavčniku v Grabaljivasi blizu Št. Vida v podjunski dolini
ter ob 3. uri popoludne
v gostilni pri Murk-u v Št. Juriju na Vinogradih.

Na dnevnem redu je razgovor o bodočih državnozborskih volitvah (poroča g. dež. poslanec Fr. Grafenauer), o gospodarskih in političnih zadevah itd.

Z ozirom na veliko važnost volitev vabimo rojake-Slovence, zlasti volilce, da se udeležé shoda v največjem številu. *Odbor.*

Volitve pa nasprotniki.

List, po katerem luteranec Bertschinger podaja dušne hrane liberalnim kmetom, „Bauernzeitung“, v zadnji številki poroča, da se je odbor „bauernbunda“ v zadnji seji bavil s tem, koga naj postavijo nasprotniki v volilnem okraju Celovec-Velikovec za kandidata. — „Razgovora in konečnih sklepov iz strankarsko-taktičnih razlogov za sedaj ne moremo objaviti.“ Tako piše častivredno (?) glasilo „bauernbunda“ na **3.** strani. Že na **5.** strani pa je urednik nasprotnega lista pozabil na vse to! Tam poroča, da je kandidat „bauernbunda“ za omenjeni okraj g. Čare, a nam očita: „Z odprtim orodjem se bojevati ni klerikalen način. (Mit offenen Waffen zu kämpfen ist eben nicht die clericale Art.)“

Ta je pa vendar predebela, dragi „bauernbundarski“ stric! Saj se ravnamo samo po nauku, katerega oznanujete Vi sami na 3. strani ene in iste številke! Če so za Vas merodajni „parteitaktische Gründe“, zakaj bi ne smeli biti istotako merodajni za nas? Torej pade zaušnica, katero ste hoteli dati nam, na Vaša lastna nemška lica!

Dalje piše „Bauernzeitung“, da je g. Čare izjavil, da nastopi kot kandidat, „če se za-nj izreče večja večina (eine grössere Majorität) županov ali zaupnih mož.“ No, vsaj previden je tak kandidat, ki nastopi še-le tedaj, ko se je za-nj izrekla — večja večina! — Imenovani list upa, da bo vsled te kandidature „volilni boj kmalu izbojevan, da volitev ne bo težka, itd.“ Ne, tako hitro pa le ne pojde! Naj se nasprotni kandidat imenuje Kiršner ali Čare, ker je „bauernbundar“, pojde slovenska stranka zoper njega z vso odločnostjo v boj! S tem, da so nasprotniki postavili kot kandidata predsednika c. kr. kmetijske družbe, nam ne bodo zaprli očij! To tudi pri naših volilcih prav nič ne vleče, saj dobro vedó, da se kmetijska družba, oziroma njeni mogočneži, itak skoraj nič ne zmenijo za Slovence!

Čare je odbornik „bauernbud“-a, — kot predsednik c. kr. kmetijske družbe! — „bauernbund“ ga spravlja v državni zbor, zato ga moramo smatrati za nasprotnika tako v verskem, národnem, kakor političnem oziru! Slovenski volilci dobro vedó, kaj pomeni to nasprotstvo, zato pa se ne bodo vsedli na limanice, katere jim nastavljajo s pomočjo — kmetijske družbe.

Koroška nemška ljudska stranka je izdala nek volilni oklic, poln najnavadnejših puhlic (fraz). Do kake samostojne misli se ti ljudje itak že dolgo ne povspejo več.

Branimo svoja imena!

Kako smešne in nesmiselne posledice ima nenaravno ponemčevanje, kažejo nam najbolj ponemčena slovenska krajevna imena, in ponemčevana pisava lastnih imen. Vsakega rodoljuba obide žalost, zgrabi ga sveti srd, če mora gledati, kaj uganjajo nepoklicani z našim domačim blagom, in sicer — kar je značilno — pod krinko postavnosti, uradne natančnosti! Da še Slovenci sami zabredejo tako daleč, ter brezumno tlačijo svoja slovenska imena v nemški pravopisni jarem, ali so vsaj navadno in uradno tako delali — Bog jim odpusti, ker ne vejo, ali niso vedeli, kaj delajo. Kriva je bila vzgoja, neizurjenost v domači pisavi, kriv nemški duh, kriv uradni stroj! Pa upajmo, da bo zmirom bolj vzdigujoča se luč národne probujenosti, samostalnosti in prosvete posijala tudi na to stran, morda tudi — če bo veter mil — v naše matične knjige.

Če že ne moremo popraviti, kar so predniki zadolžili, vsaj sami ne grešimo več. Saj imamo pripoznano nam pravico, pisati naša imena v našem duhu, po našem pomenu. Glejmo pa tudi, da uradi, ki zajemajo imena iz naših matic, ne pačijo svojeglavno imen! Kakšne spake moramo žalibog brati v šoli, pri občini, pri sodniji, v zemljiščnih knjigah! Le nekaj vzgledov: Jazbec postane: Jaspetz, Črv — Tscheru (!), Beli — Welly, Pečnik — Pietschnigg, Božič — Boschitz, Rožič — Rohschütz, Praznik — Praßnigg, Črnc — Tschernitz, Brivnik — Priunig, Kotnik — Kattnig, Ravnikar — Raunegger, Lisjak — Lessiack, Leškovnik — Lisfulnig itd.

Glejmo pa tudi, da izgovarjamo svoja imena v našem duhu; dajmo jim slovenski naglas. To je tudi včasi pripomoček, da se ohrani imenu domača pisava in duh. Če bi mi izgovarjali kakor je prav Kováč, bi Nemci nikdar ne pisali: Kóbatsch; iz Pečník bi ne nastalo Pietschnigg itd.

Sevéda bodo nekteri ugovarjali: to so malenkosti, pristranske in brezpomembne stvari; s tem bi le razburili, a národu nič ne koristili. Kakšne zmešnjave bi nastale vsled te nepotrebne novotarije! — S takšnimi ugovori pa le kažemo, da je nam tuji duh že zlezel v možgane, ne samo v mozek! Večkrat so pa ravno malenkosti, ki najbolj krepčajo in vtrjujejo in poživljajo oslabelo národno zavest, samostalno mišljenje in stremljenje národovo. Večkrat so ravno malenkosti odločilne. Recimo, če pogleda kak uplivni dostojanstvenik v kak uradni zapisnik n. pr. v zemljiščno knjigo, ali v naše matice, ali v zapisnike pri ljudskem štetju, ter tam gleda imena — vsa v nemškem pravopisu, po nemškem duhu in okusu prikrojena — kakšno mnenje bo imel potemtakem o nas, o naši národni probujenosti? Mislil si bo, to je faktor, s katerim na Koroškem ni treba računati! Ljubimo torej domače blago, obdržimo vsaj kar imamo. Ne tožimo samo, da so povsod uradniki in šola krivi, marveč najprej poboljšajmo se sami, kjer je to treba! —*r.*

PODLISTEK.

Zakonski prepir in sprava.

(Spisal *Ožbolt.*)
(Dalje.)

No, in Kolman še enkrat krepko potegne iz kozarca, obriše brke in zleze na splošno željo na stol, da bi bil videti še večji. Vse je postalo tiho, kajti, da bo Kolman govoril, to bo zopet kaj posebnega. In res, Kolman s svojim orjaškim glasom začne blizu tako-le:

„Nisem tako študiran kakor pa vi, in tudi mi ne teče jezik tako gladko, kajti preveč je še polente na njem, ki sem jo moral še pri rudarjih jesti in tudi zdaj, saj, kaj boljšega sem malokedaj okusil; jaz pač koj tako po jerberško povem, moje besede letó kakor štori dol po svetem Jerbergu, ki sem jih nedavno kopal, da bi napravil malo smolnice, ker drugače je moja ženka vedno tako huda, ker ne more napraviti ognja.“ Glasen smeh sledil je tem korenitim besedam in Kolman ves srečen, da so se njegove besede ljudstvu toliko dopadle, nadaljuje z gromovitim glasom: „V resnici nisem tako študiran kakor vi, saj tisto, kar so me nekdaj gospod učenik „lerar“ naučili, to je že šlo davno po vodi, kajti moja glava je preveč okrogla, da nič ne obstoji gor, ali vendar smo še pod svetim Jerbergom ljudje, da jih je malo; mi smo kakor korenine, ki grejo skoz cel sveti Jerberg in poženejo še le na drugi strani, kjer ozelenijo. Jaz dobro vem, da so gospod učenik „lerar“ dvakrat tako težki kakor jaz, ali če bi se pa šla metat, tako morata še dva taka učenika priti, če ne verjamete, se pa skusiva, drugače se pa še deset Štajercev ne bojim, vse jih spravim v žaklje. Meni ni nobeden drug kos, kakor samo vinski duhovi, ki me bodo danes vrgli bržkone kam za kak plot. In zdaj, mislim, sem vam povedal dosti in ker nič več ne vem, samo rečem: Živio Slovenci!“

S tem je končal Kolman svoj govor, kateremu je sledila glasna hvala in dolgotrajen smeh. Toda na svetu je že tako. Veselje, ki ti še sedaj napolnuje srce, spremeni se kmalu v bridko žalost in veselemu smehu in petju sledi jok in grenke ure. To je moral občutiti tudi naš Kolman. A kako?

Kolmanovi ženi, ki je bila ves čas doma, zmanjkalo je ravno ta dan sladkorja in kave, in ker si je hotela privoščiti ravno na večer v proslavo tega dné one od vseh žen toliko priljubljene in slavljene kave, brez katere sploh ni miru v hiši, je poslala svojega sinčeka v bližnjo vas v prodajalnico, da kupi te reči. Fantič leti ves vesel od doma in ker je vodila pot ravno mimo slavnostne hiše, si ni mogel kaj v svoji otroški radovednosti, da bi si ne pogledal, kako se tam godi, posebno ker je vedel, da so njegov oče tudi tam. Pogleda tedaj v hišo in ker sliši v prvem nadstropju glasen smeh, zleti gor. Naletel pa je ravno k temu, ko je njegov oče stal na stolu in pozivljal v šali učitelja na korajžo. Fant gleda in posluša, kako oče govori, potem pa hitro zbeži dol, da bi vse to povedal materi, misleč, da so oče menili vse to v resnici. Pred vratmi ga ustavi še njegov mladi prijatelj Tone, ter mu reče, zakaj da ga prej ni bilo, ko so njegov oče utaknili dva gospoda v žakelj in jih nesli gor v prvo nadstropje. Vse to si je fant dobro zapomnil ter letel hitro v prodajalnico in potem pa domu. Vrh tega je še hotela usoda, da je videl fant, ko se je vračal, tam za vrtno ograjo ležati moža. Bil pa je že mrak in ni se moglo razločiti od daleč, kdo je. Fant pa se spomni onih očetovih besedij, ko so rekli, da jih bodo vrgli še vinski duhovi za plot, in takoj je mislil, da so oče. Bil pa je le nek berač (rekali so mu ljudje „kralj beračev“), ki je rad hodil po gostijah, pravil svojo žalostno zgodovino celo v verzih, in prepeval kratkočasne pesmi.

„Mama, mama,“ pravi fantič, prišedši domu ves zasopljen, „kaj sem jaz videl.“ — „No, kaj pa,“ pravi mati takoj v skrbeh. — „Oh, ateja sem videl tam, ko so med vsemi gospodi stali na stolu in klicali našega gospoda učitelja na korajžo in še druge gospode, mahali so z rokami, nazadnje so celo rekli, da bodo obležali še danes kje za kakim plotom in res, ko sem nazaj šel, sem jih videl, kako so ležali raztegnjeni na dolgo in široko tam za plotom. Sosedov Tone mi je še povrh povedal, da so menda vtaknili celo dva gospoda v žakelj in jih nosili gor in dol.“

„Oh, za vseh pet Kriščevih ran,“ vzklikne Kolmanca, „oh, saj sem vedela, kaj bo, še stepel se bo — ta sramota!“ In zakrila si je obraz, omahnila na stol in bridko plakala. Nič ni kuhala sladke kave, ampak spravila se je, ko se je storila noč, brez večerje k počitku. Toda zaspati ni mogla. Premišljevala je besede, ki jih je slišala od fantiča in katerim je slepo verjela, šumele so ji vedno po ušesih in v svoji priprostosti je še vse to razširila, kar je slišala in si naslikala še bolj

Dopisi.

Iz Št. Jakoba v Rožu. (Odgovor obrekovalcem.) Prekuhana jed navadno ni dobra, še manj pa je vžitna, če je tudi še prismojena. Taka je z mešto, katero so iz Št. Jakoba prinesle „Kärntner Nachrichten“ v svoji 84. številki. „Že dalj časa,“ pravi dopisnik, „slovi naš kraj po gostobesednih poročilih v ‚Miru‘, ki nad vse povzdigujejo blagostanje ljudstva, od katerih pa pri natančnejem opazovanju ne ostane drugega, nego tiskovno črnilo. Edina in največja beda Rožanov tiči v veliki politični nezrelosti, izvirajoči iz odvisnosti od nazadnjakov, kateri si izmišljujejo same neumnosti . . . med tem ko si agitatorično delavna duhovščina z vplivnimi pridigami in drugimi čisto sebičnimi napravami spravlja vse pod svojo oblast . . . Ker je tudi prerok Kobentar ‚črnim‘ žrtvoval svoje prostostne privilegije, mu je zagotovljena njegova služba, katere kot oče sedmerih otrok pač potrebuje . . . V zadnjem času napredujoče mlekarstvo in sirarstvo je tudi tukaj nagnilo nekaj mogotcev h posnemanju, in slovensko-klerikalni bratci mislijo, da so s tem za ljudsko blagostanje storili že Bog ve kaj . . . Še nekaj zaslug tega gospoda je treba omeniti . . ., da je znižal matico od 17 tisoč na 3 tisoč, da s tem podpira zidanje cerkev in slovenskih šol, in prej ko ne tudi neti hujskarije. Te zasluge so zlezle Št. Jakobčanom v kri, povzročile so mnogo domišljavosti in so g. Kobentarja še bolj spoprijaznile z gospodi v novonapravljenem in čednem župnišču . . ., malemu kmetu pa, ki čaka rešenja, so se še zanaprej ohranile visoke občinske doklade in druga preziranja. Ko bi Kristus še hodil po svetu kot nekdaj, bi vam zaklical: gorje vam, farizeji in hinavci, ki desetinite davke in v nemar puščate najimenitnejše v postavi, namreč sodbo, usmiljenje in vero.“ — Gospodine dopisnik, rad bi bil videl Vaše možgane tedaj, ko ste pisali take budalosti! Prej ko ne so bili popolnoma prevlečeni z žolčem od same jeze, da so se Vam tako popolnoma ponesrečile Vaše ponočne agitacije, ker drugače bi pač ne bili mogli zapisati kaj tako neumnega. Poglejmo!

1. Ako je edina in največja beda Rožanov njihova politična nezrelost, potem se mora Rožanom gotovo prav dobro goditi, in ‚Mirova‘ poročila o ljudskem blagostanju potemtakem ne morejo biti tako prazna, kakor trdite Vi! Vsaj tako mora misliti, kdor ima zdrave možgane. Ker Vi sodite drugače, bi človek skoraj mislil, da . . . . no, da se je mešta prismodila, ker je bila pregostobesedna.

2. „Rožani so politično nezreli!“ Ali ste jo slišali Št. Jakobčani, kakošni ste? Vi da ste politično nezreli, ne zastopite o politiki prav ničesar in ne veste razločevati, kaj vam koristi in kaj vam škoduje. Celo tako daleč ste zaostali za omikanimi in politično zrelimi naprednjaki, da vam niti to ne gre v glavo, kolika sreča za vas bi bila, ko bi pustili te „črne“ in ž njimi zvezanega župana Kobentarja, naj sami ustanavljajo sirarne in posojilnice in druge neumnosti, ter poslušali tiste agitatorje, ki imajo z vami tako poštene namene, da se ž njimi niti na dan ne upajo, marveč po noči grejo od hiše do hiše, kakor drugi na jazbece in dihurje. Lepa reč to!

3. „**Nazadnjaki** si izmišljujejo same neumnosti (dummheitsbrütende Rückschrittler)“! To pa, to! Naj zdaj pa reče kdo, da se g. dopisniku niso prismodili možgani, ko je za Beljaško vat'lco pripravljal svojo mešto. Saj ga ni tako politično nezrelega Rožana, ki bi takoj na prvi hip ne spoznal, da je Št. Jakobska posojilnica sama neumnost, katero so si izmislili „dummheitsbrütende Rückschrittler“ Janežičeve barve. Vsak, ki ni slep, pač mora videti, da nič ni dalje in bolj težavno ali bolj drago, svoje prihranjene krajcarje ali pa dolžne obresti nesti v Celovec ali pa v Št. Jakob. In še le Št. Jakobska mlekarna — ali ste še kje na svetu videli večje neumnosti? Prej Rožani vsaj niso imeli skrbi, kam z denarjem, ki so ga skupili iz mleka — sedaj pa: o vi reve, kako se vsem pametnim ljudem smilite, ko ne veste kam s tistimi 1138·50 kronami, katere ste samo v zadnjem mesecu dobili za mleko! — Kaj ne, gospodine dopisnik: schwarzrothgoldne Bänder tragen, Schulvereins- und Südmarkzünder haben — hajlati, da Kepa se podira in — — želeti, da požarna bramba nemško le maršira — to edino so pametne reči, to so naprave, ki edine morejo rešiti kmeta „vsega davka in drugega preziranja“ ter povzdigniti ljudsko blagostanje!

4. Hvala lepa za poklon o moji „agitatorični delavnosti, s katero sem že vse spravil pod svojo oblast.“ A gospodine dopisnik, naj Vas ne boli preveč zaušnica, katero ste si s to pohvalo zasolili samemu sebi. Le pomislite: jaz, „dummheitsbrütender Rückschrittler“ sem s svojim „dummheitsbrütendem“ agitatoričnim delovanjem že v manj kot dveh letih spravil vse pod svojo oblast, čeravno ne hodim od hiše do hiše“ in ne agitiram tudi po noči, kakor Vi — Vi pa si s celo svojo, tudi ponočno agitacijo niti enega niste mogli pridobiti! Katero delovanje je neki bolj „dummheitsbrütend?“ — — Pa še le moje „einschneidenden Kanzelpredigten!“ — Upam, da so te pridige se tudi Vas prijele, ker so tako „einschneidend“, da so že vse druge spravile pod mojo komando. Imel bi potem enega prav vernega Slovenca več v fari, če tudi le za nekaj tednov.

5. Za epiteton „črni“ se tudi lepo zahvaljujem; a svetujem Vam, naj drugikrat te besede ne rabite več tako glasno, kakor tedaj, ko ste videli tri duhovnike iti v naš „Národni dom“. Take besede so včasih zeló drage, Vi pa menda tudi ne bodete imeli odveč denarja, da bi ž njim plačevali tak „luksus“.

6. Gospodine! Kaj pa je z matico, katero je g. Kobentar znižal od 17 tisoč na 3 tisoč? Katera matica pa je to in kateri tisoči? Če je to zeljnak, na katerem je Kobentar posekal 14 tisoč glav, tako da jih je od 17 tisoč ostalo samo še 3 tisoč, Vas res obžalujem, ker prej ko ne je tudi Vaša glava padla pod Kobentarjevo vsemogočnostjo! — Pa denimo šalo na stran. Gre se tukaj za našo posojilnično matico, ki je lani znašala 24.264·02 kron, letos pa znaša 25.036·72 kron, ali prav za prav 26.817 54 kron, ker se jej še od letošnjega čistega dobička prišteje 1780·82 kron. Poglejte sedaj g. dopisnik, te številke, o katerih istinitosti se lahko prepričate iz letošnjega računskega sklepa naše posojilnice in spoznajte Vaš obrekljivi jezik in sramujte se ga, če imate še kaj poštenja v sebi!

7. Gospodine dopisnik! Ako niste pravcati farizej in hinavec in Vam je res kaj na tem ležeče, da Št. Jakobčani živé med seboj v miru, pustite je v miru z Vašim obrekljivim jezikom, pred vsem pa se ne vtikajte v njihove družbinske razmere, ki Vas prav nič ne brigajo. Če pa v svoji domišljavosti res menite, da ste postavljeni za sodnika čez vse, potrudite se vsaj toliko, da v svojih poročilih ne bodete lagali; „desetinite“ dobro vse svoje dopise in „nepuščajte v nemar najimenitnejšega v postavi“: krščansko ljubezen do Boga in do bližnjega!

M. Ražun, župnik.

Iz Št. Jakoba v Rožu. (Odgovor.) Dopisniku v 84. št. lista „Kärntner Nachrichten“ odgovarjam: Svojih šestero otrok (Vi ste jih našteli sedmero; bliz' ste je našteli v naglici tedaj, ko ste se oglasili v občinski pisarni, drugače bi se pač ne mogli všteti) bodem že sam izredil in oskrbel brez Vaše pomoči. Kar mi nese županstvo dobička, ga podarim Vam, da si na kliniki ohladite razburjene možgane; kar bo manjkalo, dodam iz svojega. Drugače me pa prav iz srca veseli, da ste pri svojih ponočnih potovanjih vendar enkrat spoznali, da Št. Jakobčani niso tako politično nezreli, kakor ste menili dosedaj. *Kobentar*, župan.

Iz Lipe nad Vrbo. (Podpora pogorelcem.) Kakor je „Mir“ v 27. številki od 30. sept. lanskega leta poročal, pogorela je dné 15. sept. v Tmari vasi pri Lipi ob priliki vojaških vaj podružna cerkev sv. Lovrenca, sedem hiš in sedem gospodarskih poslopij. Škoda je bila tem večja, ker so bili poljski pridelki večinoma pod streho in pogorelci niso bili dovolj zavarovani. Naš presvitli cesar so iz svoje zasebne blagajne dovolili pogorelcem 4000 gld. podpore, kar je bilo z največjim veseljem in hvaležnostjo sprejeto. Pa tudi državno vojaško ministerstvo, in to po prizadevanju blagorodnega g. c. kr. okr. glavarja Jan. Schuster-ja, je pogorelcem po daljšem času privolilo podpore 4985 gld., katero svôto je imenovani gospod okrajni glavar v torek dné 16. okt. v gostilni pri Šustarju razdelil. Obdarovanih je bilo sedem posestnikov in to z darovi od 35 do 1000 gld. in pa cerkev, katere predstojništvo je sprejelo 800 gld. Od zavarovalnice „Adriatika“ smo dobili 1180 gld., in tako upamo, da bo do prihodnjega sv. Lovrenca cerkev zopet izročena božji službi. — Tem potom izrekamo c. kr. drž. vojaškemu ministerstvu in pa tudi velespoštovanemu gospodu c. kr. okr. glavarju v Beljaku, g. J. Schusterju, svoje priznanje in prisrčno zahvalo za ves trud, s katerim je nam ono svôto izposloval!

Iz Beljaka. (To in ono.) Tukajšnje ljudske šole so bile že več let tako prenapolnjene, da je navzlic vsporednicam pri fantih in dekletih do četrtega razreda še vedno manjkalo prostora. Bilo je v marsikateri primeroma majhni sobi čez 70 otrok natlačenih. Letošnje leto pa so si morale razne občine okoli Beljaka postaviti lastne šole. Otvorile se bodo v beljaški okolici s prvim novembrom tri nove šole. V okolici živi namreč zavolj dragote stanovanj večina železniških uslužbencev in drugih tovarniških delavcev, katerih tukaj ni malo. — Dné 22. okt. pomikal se je po glavnem trgu proti jako oddaljenem pokopališču velikansk mrtvaški

---

strašno. In sklenila je, ko pride domu in se strezni, da mu bo naredila strašno pridigo, kakoršne še ni slišal. In pri tem sklepu je zaspala, da ni slišala, kdaj je prišel mož domu.

Pozno je že bilo, ko so se gostje polagoma razgubljali, a vsak je ohranil ta večer v prijetnem spominu, saj ni manjkalo veselja in kratkega časa, h kateremu je pripomagal ravno Kolman s svojim priprostim kretanjem in govorjenjem veliko. Pri slovesu so mu vsi stiskali roke in izrekli željo, da bi se še enkrat tako dobro imeli, kar je Kolmana posebno veselilo. Same dobre volje je zavriskal na potu proti domu, da je odmevalo na daleč okrog. A prišedši domu, izzul je svoje škornje ter se tiho splazil v hišo, da bi ga žena ne slišala, kdaj je prišel. Mirno je zaspal in sladko sanjal, kar bi se gotovo ne zgodilo, če bi bil vedel, kako se zbirajo črni oblaki nad njegovo glavo in da je tisti trenutek jako blizu, ko bode udarilo med strašnim gromom s prej vedno jasnega zakonskega obnebja.

Žena je vstala že ob juternem svitu, in videč, da mož tako sladko spi, prijela jo je strašna jeza. „Le čakaj,“ se je grozila nad njim, „ti že pokažem, le veseli se!“ In s tem je šla ven po svojih navadnih jutranjih opravkih vedno misleč na to, kako bi mu jih zasolila bolj gorko.

Bil je že beli dan, ko se Kolman prebudi. „O ti lenuhasti Kolman ti,“ tako je ošteval samega sebe, „danes si jo pa malo predolgo potegnil, zdaj pa le hitro ven, drugače me more ženka še ošteti.“

Hitro se napravi, pomoli, potem pa gre v hlev pokladat živini. Ko so bili vsi navadni opravki končani, gre v hišo po zajuterk, da more iti potem na polje. Kmalu pride ženka v hišo, a brez zajuterka. „No, ljuba ženka, ali mi boš kaj dala zajuterka,“ pravi Kolman prav dobre volje, kajti prijetni spomini na minuli dan so ga vzdržali pri najboljši volji. A namesto odgovora dobil je le togoten pogled. Hitro je spoznal, da ni vse v redu in prej dobra volja ga je kmalu minila, kajti slutil je, da ne bo nič dobrega. Vendar se ojunači in vpraša ženo:

„No, kaj pa je, da me tako hudo gledaš.“ — In ravno tako, kakor se mleko kuha in vre in vre, a popolnoma zavreti noče, če se gospodinja še toliko jezi, a naenkrat se požene in leti po celem ognjišču, ravno tako je bilo zdaj. Dolgo se je kuhalo in vrelo, a do pravega vskipenja še ni prišlo. Toda zdaj je bil pravi trenutek za to. Kakor se spusti hudournik po Jerbergu, tako se je vsula strašna ploha besedij iz ust ljube zakonske polovice blizu tako-le:

„Dà, še premalo hudo sem te pogledala, ti nesnaga capinasta; sram me je imeti takega moža, ki ne zna drugega, kakor se opijaniti in razsajati. Z gospodi si se hotel tepsti, še celo gospoda učitelja si na korajžo klical, kaj pa ti misliš, buča neumna, kdo pa si ti proti učitelju, uboga sirota, in gospode si v žakelj vtaknil, dà, tebe naj bi djali noter in te zanesli v kako sršenovo gnezdo, bi že vedel, kako je, in še ni dovolj, še na stol si zlezel in tam razsajal in klobasaril svoje neumnosti, in nazadnje, kar je največja sramota, si obležal za plotom. Oh, kaj moram vse doživeti; take sramote ne prenašam, štirnajst let bom šla prej v grob zavoljo tega, kar si ti sinoči počenjal. Oh, moj Bog, ali je še kako pomagilo na svetu zoper takega človeka kakor si ti! Še med sosede se ne upam več, kako me bodo vsi gledali in drugi ljudje, ki so bili tukaj, kaj si bodo mislili . . . . . oh, kristjanska mati, tega ne prestojim.“

In zakrila si je obraz in začela jokati. A Kolman, kakor bi ga zadela strela z jasnega neba, gledal je od začetka kakor ném, ne vede, odkod vse to, saj je vendar vedel, da je bila vse le šala, in da bi za plotom ležal, to pa sploh ne. Še le po daljšem času prišel je prav k sebi in hoteč se opravičiti pravi:

„Pa, saj ni res, to je vse zlagano, kdo pa to more reči?“ — „Oh, pojdi, vse je gola resnica, saj sem vse zvedela.“ — „Kdo, povej mi ga, jaz mu bom že pokazal.“ — „Dà, kar na nos ti ga bom natvezla, da bi ga natepel, kakor si hotel včeraj druge.“

„Jaz ne vem, da bi bil storil komu kaj žalega, jaz se čutim nedolžnega.“ — „Le hlini se, hinavec, ti nedolžen, morda bi to hotel trditi tudi tedaj, ko bi koga ubil.“ — „Ljuba žena, bodi no pametna in verjemi mi,“ pravi Kolman milo proseč. Stopil je pred njo hoteč jo potolažiti, a tedaj jo je še le prav razkačil.

„Kaj, ti se boš tu okoli mene plazil in moledoval, kakor majhen psiček; proč pijanec, jaz te ne maram, kar videti te ne morem; idi kamor hočeš, samo, da mi prideš spred očij.“ (Dalje sledi.)

Smešničar.

* **Iz šole.** Katehet: „Kaj je sveti Duh, kdo vé?“ — Matijče: „Sv. Duh je iz papirja napravljen golobček in visi nad mizo pri nas doma, dela in prodaja jih Kovačeva Urška!“

sprevod. Mislil bi si bil lahko, da je umrla prva oseba v mestu. Bil je pogreb na naglo umrlega socijalista Jožefa Stauderja, ki je bil tudi neki vodja beljaških demokratov. Za krsto so nosili nebroj rudečih vencev in znamenj. Da bi bili udeleženci tudi kaj molili za rajnega, bi mu bilo bržkone veliko ljubši, kakor vsi rudeči venci in trakovi. — V Beljaku protestantizem napreduje. Drugo leto bodo zidali, kakor se sliši, protestantski tempel; neki zelo bogat katoliški (!!), zdaj v jeseni umrli tovarnar je volil bojda v ta namen precej veliko svôto. Če bodo Beljačani enkrat to imeli, potem bodo pa srečni. — Dné 18. okt. je bil pogreb tu obče znanega in tudi spoštovanega Ludovika Walterja, bivšega posestnika beljaških toplic. Udeležili so se pogreba najodličnejši dostojanstveniki in uradniki. Bil je velik dobrotnik in dolgoletni župan predmestne občine Šmartin. — Nedavno je skočil ravno opoludne raz ograjo beljaškega mosta nek vojak tukajšnjega lovskega oddelka v Dravo, čeravno je bilo vse polno ljudij okrog. Potegnili so ga precej daleč od mosta še živega iz vode.

Od Zile. (Razno.) Izseljevanje iz naše doline se nadaljuje. Več delavcev se je zopet izselilo v Švico in na Nemško. — Pomanjkanje vode je vsled letošnje suše sedaj prav občutljivo. Zlasti trpijo mlini in žage. — V občini Št. Štefan je zopet nastopila nalezljiva bolezen driska (griža). Kriva je slaba voda. — Sadje je letos tudi tù zelo dobro obrodilo. Druga leta je bila s sadjem dobra kupčija, letos pa o tem ni kaj čuti. Sadje se zato prireja za domačo vporabo. Čebelarji z letošnjim letom niso posebno zadovoljni. — H koncu še mala uganka: Kdo zna pri nas najbolj nemški? Odgovor: Navadni žganjarji! — Kdor ne verjame, beri modro celovško trobilo, imenovano „Freie Stimmen“. Ta list se huduje, da se najde na nekaterih gostilnah tudi slovenski napis „Prodaja žganja“ in dostavlja, da to velja samo „za gotove gospode, katerim leži nemščina v želodcu; zakaj navadni žganjarji zastopijo tudi nemški.“ — No, dvojica Dobernik-Lakner mora to vedeti!

Iz Maribora. (Cerkev Matere Milosti.) Od več stranij nas poprašujejo dobrotniki naše cerkve, ali Marijina družba za zidanje cerkve še obstoji in se še sprejemajo novi udje? Odgovorimo, da družba še obstoji in nove družnike vedno radi sprejemamo. Sicer smo tako srečni, da že v novi cerkvi obhajamo božjo službo, vendar so altarji negotovi in večinoma le začasni; vrh tega smo dolžni blizu sto tisoč kron. Iz tega sprevidijo naši dobrotniki, kako silno nam je treba pomoči in kako se veselimo, ako k Marijini družbi pristopijo novi udje. Prosimo tedaj vse Marijine častilce, naj nas ne zapuščajo v naši veliki denarni stiski!

Iz Dunaja. (Dijaška društva.) Odbor slovenskega katoliškega akademičnega društva „Danice“ se je sestavil dné 18. okt. pri prvi redni občni zborovi seji za zimski tečaj sledeče: Predsednik: phil. Josip Srebrnič; podpredsednik: med. Iv. Hubad; tajnik: jur. Lov. Pogačnik; blagajnik: phil. Rud. Pregelj; knjižničar: phil. J. Grafenauer; gospodar: jur. Ant. Kralj. — Odbor „Slovenije“ se je dné 19. okt. za zimski tečaj sestavil tako-le: predsednik: stud. med. Gabr. Hočevar; podpredsednik: cand. iur. Guido Sernec; tajnik: stud. iur. Ant. Zevnik; blagajnik: stud. phil. Kuno Hočevar; knjižničar: stud. iur. Mirko pl. Ziernfeld; arhivar: stud. iur. Jos. Tribuč; gospodar: stud. iur. Anton Šapla; namestnika: stud. iur. Damir Feigel, stud. iur. Ant. Manzoni.

Novičar.

Na Koroškem.

(Shoda) ki ju je priredilo naše politično društvo minulo nedeljo v Grebinjskem Kloštru in pri Dürnwirtu, sta se obnesla sijajno ob prav mnogobrojni udeležbi. Prišlo je sicer na obeh krajih nekaj nasprotnikov, a ti so vspeh shodov le povzdignili. Več prihodnjič.

(Dr. Karol Chodounský.) V Curihu je dné 23. oktobra nanagloma umrl edini sin vseučiliščnega profesorja g. dr. K. Chodounskega, g. dr. Karol Chodounský, star še-le 24 let. Gosp. profesor Chodounský je Slovencem in posebej nam Koroščem že dobro znan. On je načelnik češke podružnice slovenskega planinskega društva, in njemu gré največ zaslug, da se je postavila „češka koča“ pod Grintovcem. Tudi njegov sin je bil iskren prijatelj našim planinam in našemu ljudstvu, dobro znan je bil zlasti na Jezerskem. Bil je navzoč tudi pri otvoritvi češke koče in s svojim očetom je napravil težko pot od češke koče na Grintovec. — Tako težko skušanemu očetu izrekamo tem potom svoje najiskrenejše sožalje.

(Kmetijske zadeve.) C. kr. kmetijska družba je, kakor znano, znižala letnino za svoje ude. Da se poravna iz tega nastali primanjkljaj, je dovolilo c. kr. poljedelsko ministerstvo 4000 kron podpore. — Za mlekarno, katero snuje kmetijska družba v Celovcu, je obljubilo poljedelsko ministerstvo 20.000 kron podpore, ako dá dežela in mesto tudi toliko. Mlekarno začnó zidati bajè še letos in se osnuje dotična zadruga že novembra meseca. — Svinjska kuga se še vedno razširja.

(Deželni zbori) bodo meseca decembra sklicani h kratkemu zasedanju, da se bodo posvetovali o vpeljavi doklade k davku od žganja. Ta doklada se ima vpeljati že s 1. januarjem 1901. Dalje bodo sklepali o provizorijah za prihodnje leto. Sklican bode tude koroški deželni zbor.

(„Südmarka“.) Če smemo verjeti nasprotnikom, je namen „Südmarke“ ta, da podpira „nemške“ kmete na slovenskih tleh, pokupuje slovenske kmetije itd. Na Koroškem pa daje to društvo podpore — v pravem pomenu besede: Judeževe groše! — onim učiteljem, ki se odlikujejo po svojih agitacijah zoper Slovence! Po zadnjih dveh izkazih je dobil nek učitelj 50 kron, drug učitelj 100 kron podpore. Pač žalostno spričevalo si dajajo koroški učitelji sami s tem, da sprejemajo denar v naravnost nemoralične (nenravne) namene! Pobotnico, da so Judeževe groše res sprejeli, pa bodo gotovi učitelji bržkone dali pri — predstoječih volitvah!

(Duhovske zadeve.) Razpisani sta do 5. decembra župniji Karnski grad in Kolbnica. — Č. g. Alb. Frank, župnik v Zagorici, je postal mestni župnik v Št. Lenartu v labudski dolini.

(Osebne novice.) Prestavljeni so gg. učitelji: K. Clima iz Šmarjete v Breže, J. Kropf iz Granice v Grabštanj, K. Samonig iz Spodnje vasi v Velikovec, N. Perne iz Velikovca v Plajberg-Rute, gdč. A. Prausa iz Borovelj v Volšberg, za učiteljico v Borovljah je nastavljena gdč. A. Brener.

(Drobiž.) Pri Jezernici pod Beljakom se je dné 15. okt. v Dravi sam utopil mlinarski pomočnik J. Schüttelkopf, Zapustil je ženo in tri otroke. Trupla niso našli. — V Židovski vasi nad Beljakom se je dné 20. okt. obesil tesar J. Scheiber. Uzrok samomora: žganje! — Na Velikem Zvonarju je bilo letos 3680 tujcev.

Po drugih slovenskih deželah.

(Umetniška razstava) v Ljubljani se sklene ta mesec. Podobe se prepeljejo na to v Zagreb in se tam zopet razstavijo. Ta razstava se otvori dné 15. dec. Dné 21. okt. je obiskalo razstavo 131 štajerskih Slovencev.

(Peter Končnik — nadzornik na Kranjskem.) Dosedanji c. kr. deželni šolski nadzornik na Kranjskem, J. Šuman, je stopil v pokoj ter je ob tej priliki dobil naslov c. kr. dvornega svètnika. Na njegovo mesto je imenovan za nadzornika ravnatelj celjske gimnazije, Peter Končnik. S tem imenovanjem je vlada, tista vlada, katero so slovenski poslanci tako potrpežljivo in samozatajevalno podpirali, Slovencem zopet priložila krepko zaušnico! Peter Končnik je znan zagrizen nasprotnik slovenskega šolstva. Tudi kot ravnatelj je kazal svojo pristranost: stal je vedno na strani najhujših naših nasprotnikov. V plačilo menda za to je sedaj imenovan za šolskega nadzornika čisto slovenske dežele. Torej: Slovenci niti v svojem središču na prevažnem mestu šolskega nadzornika nimajo moža, ki bi bil slovenskemu šolstvu pravičen, — kaj še, da bi mu bil naklonjen! Res, daleč smo prišli! Vsa čast nemškemu deželnemu predsedniku baronu Heinu! Kdor zna, pa zna!

(Štrajk na južni železnici.) Delavci pri južni železnici v Trstu so minuli teden ustavili delo, ker so bili z dosedanjimi razmerami nezadovoljni. Zlasti jih je težil takozvani „subakord“, pogodba med delavci, vsled katere so dobivali mnogi zaslužka le tedaj, kedar je bilo dela. Delavci zahtevajo odpravo teh pogodb in stalno primerno plačo. Ker je železnica delavcem dovolila zvišanje dnevnih plač v skupnem znesku 100.000 kron, začeli so delavci zopet redno delo.

(Zaradi „tukaj“ v zapor.) Pri zadnjem kontrolnem shodu v Celju sta se menda po pomoti oglasila dva rezervista s „tukaj“. Takoj so ju odpeljali v zapor, ter sta bila obsojena v 10dnevni zapor s špangami.

(Volitve.) Bivši poslanec g. dr. L. Gregorec je izjavil, da ne prevzame več nobene kandidature. Na mesto njega kandidira dvorni svetnik dr. Miroslav Ploj z Dunaja. — Na Kranjskem kandidirajo v kmetskih občinah vsi dosedanji poslanci kat.-národne stranke, namreč gg.: Pfeifer, Pogačnik, Povše, Vencajz in Žitnik. Dosedanji zastopnik V. kurije, g. dr. Krek, je vsako zopetno kandidaturo odklonil, ker se hoče doma popolnoma posvetiti znanstvenemu ter organizatoričnemu delu. Na njegovo mesto je postavljen kandidatom g. dr. Ivan Šusteršič.

(Postaja „Mentud“.) „Slov.“ piše: Na neki postaji na Kranjskem je bil nastavljen mlad uradnik. Nekega jutra je prišla k blagajni mej drugimi tudi neka žena, ki se je hotela peljati na postajo, za katero uradnik ni in ni mogel najti voznega listka. Vlak je že prihajal in v zadnji sili je hitel mladi uradnik k postajnemu načelniku, ki je spal, ter ga prosil, naj mu pove, kje je postaja Mentud? Načelnik je zmajal z glavo; nikdar še ni čul tega imena. Radoveden je ogrnil plašč ter odšel k blagajni. „Kam se peljete, mati?“ je vprašal ženico. „V Ljubljano.“ Načelnik: „Tako. Prej ste pa rekla v Mentud, ali ne?“ Ženica: „Seveda sem rekla, ker je moja sosedinja že naročila listek v Ljubljano, pa sem še jaz zahtevala: men' tud'!“ Tako je torej nastala neznana postaja Mentud.

(Čudna zidarska „pomota“.) Deželna hiralnica v Gorici je gotova. Te dni bi se imelo vršiti naseljevanje v novem zavodu, pri tem pa so zapazili, da so zidarji pozabili na — kuhinje! Ta je pa res — debela!

(To in ono.) Blizu Bruka na Zg. Štajerskem sta trčila dné 26. okt. dva tovorna vlaka vkup. Razbitih je bilo več vozov. — V Pragi je letos 33 slovenskih vseučiliščnikov. — V Rimu je umrl bivši grško-katoliški nadškof v Lvovu Jos. Sembratovič, star 64 let. — Dné 25. okt. se je pričel v Piseku na Češkem drugi proces proti židu Hilsnerju, ki je obdolžen, da je umoril deklici Klimo in Hruzovo. Hilsner je bil že enkrat obsojen na smrt, a najvišje sodišče je zaukazalo drugo obravnavo. Ta bo trajala 14 dnij. Zanimanje zanjo je splošno. — Mednárodni kongres zoper alkoholizem (pijančevanje) zboruje o Vel. noči prihodnjega leta pod predsedstvom naučnega ministra na Dunaju. Osnujejo se tudi deželni odbori. — Časniki poročajo, da postaneta nadškofa v Pragi in Lvovu kardinala.

Iz slovanskega sveta.

(Gospodarske zadruge na Srbskem.) V Šapcu je bil pred nedavnim 5. shod gospodarskih zadrug na Srbskem. Iz raznih srbskih krajev je prišlo 600 zadružnih udov. Na Srbskem so začeli še le pred 6 leti ustanavljati gospodarske zadruge in sedaj jih je že čez 200. Njih število raste vsako leto, tako da se more upati, da te blagodejne ustanove prodrejo v zadnji kotiček srbske domovine.

(Ogerski Srbi) so dné 4. oktobra odprli gimnazijo v Novem Sadu. Gimnazija velja 22.000 kron; k tej svoti je baron Miloš Raić sam daroval 200.000 kron. To je edina slovanska gimnazija na Ogerskem.

(Trgovinske šole v Moskvi.) V Moskvi na Ruskem je 17 trgovinskih šol. V vseh teh šolah je 6000 učencev in učenk. Začetkom letošnjega šolskega leta je bilo sprejetih 1000 učencev in med temi je 300 deklet. Učenje traja dve leti.

(Knjige za ljudstvo.) Vosuczenský, bogat zasebnik v Tuli na Ruskem, je daroval 300.000 rubljev grofu Tolstoju, da bi ta ta denar porabil, kakor sam hoče. Tolstoj pa je ustanovil v Petrogradu društvo, katero bode od obrestij tega denarja izdajalo zabavne in poučne knjige za ljudstvo. —*án.*

Križem sveta.

(Poroka v cesarski hiši.) Na Dunaju se je dné 29. okt. poročila nadvojvodinja Marija Imakulata Rajnerija z vojvodo Robertom Virtemberškim.

(Naš cesar lovec.) Od l. 1884. do l. 1899. je naš cesar ustrelil 1190 jelenov, 441 srn, 1939 divjih koz, 1356 divjih prašičev, 7249 zajcev, 224 lisic, 16.970 fazanov, 1404 divjih rac in na stotine druge divjačine. Pri zadnjih lovih na Gor. Štajerskem je ustrelil naš cesar 10 jelenov, 2 košuti in 4 divje koze.

(Nemške marke.) Evangeljska zveza v Nemčiji je sklenila, da dá za prihodnje leto 200.000 mark v podporo protestantovske agitacije v Avstriji. Res vedno lepše je! S prusovskim denarjem deluje „schulverein“ zoper Slovane, s prusovskimi markami se povspešuje gibanje „Proč od Rima“. Ali je Avstrija res že „provincija“ blaženega „rajha“?!

(Za Bismarkove spomenike v Avstriji ni prostora.) Nemškonacijonalci v Hebu na Češkem so hoteli postaviti spominik Bismarku. To izdajalsko početje jim je prepovedalo okrajno glavarstvo, prepoved je potrdilo namestništvo in ministerstvo notranjih zadev. Še niso mirovali, temveč se pritožili na državno sodišče, češ, da se je s prepovedjo kratila pravica do gojenja národnega čustvovanja. Državno sodišče pa je razsodilo, da se to ni zgodilo, pač pa bi se s postavljanjem spomenika Bismarku žalila patrijotična čustva národov. Kaj pa razne Bismark-ulice pri nas ne žalijo patrijotičnih čustev? Tudi v Celovcu je slavni mestni zbor napravil „Bismarkring“. Velik del prebivalstva je temu ugovarjal, a zastonj. Ali ni bila dolžnost vlade, razveljaviti tudi ta sklep?

(Vojna v južni Afriki.) Največ skrbi provzroča Angležem burski general Dewet, kateri je zaprisegel, odkar so mu Angleži ubili tri sinove in mu je soproga žalosti umrla, da maščuje sebe in Bure do skrajnosti. Nenavadna vstrajnost in previdnost mu pomaga, da ima s svojo malo četo vse važne železnične proge v svoji oblasti, ter površne in lahkomišljene angleške generale napada zdaj tu, zdaj tam, vzame jim živež, strelivo in orožje, pa zopet nenadoma izgine. O vsakem angleškem koraku je Dewet najprej dobro poučen. Dasi Angleži

govorijo o pomirjenem Transvaalu, vodi se po obeh burskih državicah neprestano takozvana mala vojska. Angleži imajo še vedno znatne izgube in ne morejo priti do nobenega mirú.

(Vojna na Kitajskem.) Nemčija in Anglija sta sklenili medsebojno pogodbo, koje ost je naperjena proti Rusom. Rusija namreč namerava za vojno odškodnino tirjati od Kitajcev Mandžurijo. In proti temu je naperjena nova pogodba. Vedno se bijejo nove praske, v katerih plačajo evropske žrtve. A Kitajci se ne mislijo tako hitro udati. Princ Tuan je izdal oklic, v katerem opominja svoje pristaše k potrpljenju, dokler reka Paiho ne zmrzne in zima mednárodne čete na severu ne pokonča. Vsak Kitajec mora biti pripravljen na trenotek, ko se porazijo vsi tujci. Kitajski zmaj pač ponosno dviga glavo in prezirljivo zre na nemško maščevalnost.

(Politične novice.) V Nemčiji je odstopil državni kancelar princ Hohenlohe, ker je bil prestar in vročekrvnemu cesarju premalo bojaželjen. Na njegovo mesto je prišel dosedanji vodja zunanje politike grof Bülow. — Holandska kraljica Viljemina se je zaročila z vojvodom Henrikom Meklenburg-Šverin, ki je slovanskega pokoljenja. — Saški kralj je nevarno obolel. Nemška cesarica vdova je v smrt bolna. — Volitve v angleško spodnjo zbornico so končane. Izvoljenih je 332 konservativcev, 68 liberalnih unionistov, 187 liberalcev in zastopnikov delavcev ter 82 nacijonalistov. Vladna večina znaša le 120 glasov. — V nekem železniškem predoru blizu Sebastopola so zasačili nekega moskovskega visokošolca, ki je polagal dinamit, da se zruši predor na vlak, s katerim se je vozila ruska carska dvojica v Livadijo. Visokošolec bajé pripada anarhistom. — V severo-ameriških združenih državah se vrši letos volitev novega predsednika. Zoper sedanjega predsednika Mac-Kinley-a je nastopil kot demokratski kandidat Bryan. Volilna borba je jako živahna.

Raznoterosti.

(Drage pipe.) Najdražjo pipo ima perzijski šah; ozaljšana je z nebrojnimi briljanti, smaragdi in rubini ter velja dva milijona kron. V Brukselu živi stotnik Krabe, znani nabiralec pip, kateri bi vseh svojih pip ne prodal za 5 mil. kron. Z velikim trudom je skozi več let nabral in kupil za drag denar 5000 pip iz raznih časov in dežel; napravljene so iz kova, lesa, glaža itd. Drugi ljubitelj pip je sedanji angleški prestolonaslednik, ki ima 1000 pip in vendar kadi le smodke. Za kaj vse imajo ljudje čas in denar!

(Za dve uri in pol iz lesa časnik.) Kakor znano, napravljajo sedaj papir največ iz lesa. V neki nemški tovarni za izdelovanje papirja se je govorilo o tem, da je mogoče isti dan tiskati novice na papir iz drevesa, ki je stalo zjutraj še v gozdu. Tovarnar pa je trdil, da za to ni treba celega dne, ampak samo pol dneva. Gospodje so stavili za velik denar. Takoj so podrli tri drevesa v gozdu, jih pripeljali v tovarno, razrezali, skuhali in napravili papir. Predno ste minuli dve uri in pol, so gospodje imeli v rokah že tiskan časnik iz tega lesa. To se zdi neverjetno, a kdor je že bil v kakšni veliki tovarni za izdelovanje papirja, se temu ne bo veliko čudil.

(Nekoliko pregovorov o zakonu.) Zanimivo je, kako posamezni národi sodijo o zakonu. Arabci na pr. pravijo: „Zakon je kakor zlata kletka; kdor je v nji, hoče vun, in kdor je zunaj, hoče noter.“ — „Posvetuj se zmirom z ženo, ali naredi, kakor sam hočeš.“ — Španjski pregovor: „Zakon je vreča, v kateri moreš med 99 strupenimi kačami najti jedno jeguljo.“ — Rumunci pravijo: „Zakonska sreča je: mutasta žena in gluh mož.“ — Francozi: „Kdor veruje ženi, sam sebe goljufa, in kdor ji ne veruje, tega goljufa ona.“ —*án.*

Slovenskim rodoljubom iz dežele in sosednih slovenskih pokrajin, ki dohajajo po opravkih v Celovec, naznanjamo, da se celovški Slovenci shajajo *vsako sredo ob ½8. uri zvečer v gostilnici hôtela „pri Sandwirt-u“*, kjer imajo odmenjeno svojo „klubovo sobo“, prva vrata pri vhodu na desno. — Slovenski gosti so nam vsikdar dobro došli!

Gospodarske stvari.

Ali naj se pusti čebelam delati satje? Med čebelarji se je že dolgo vršil prepir, je li bolje čebelam pustiti delati satje, ali pa naj se jim dajo umetni satovi, v katere kar med zanašajo. Mnogi čebelarji so trdili, da je poslednje mnogo bolje. Čebele nanosijo mnogo več medu. Natančneje preiskave so dokazale, da čebele, če delajo satovje, ne nanosijo nič manj, včasih pa še več medu, kajti imajo večje veselje do dela. Vsekako je vosek, ki ga nanosijo, dobiček, če se čebelam pusti delati satovje.

Slabo ravnanje v hlevih s konji. Naravnost nerazumljivo je, da ljudje, ki se že leta in leta ukvarjajo s konji, vendar še sedaj ne znajo s to živalijo prav ravnati. Le oglejmo si konjske hleve; ti so večkrat temni ali mračni, prave podzemeljske kleti, nesnažni, prevroči in soparni ali premrzli. Očesne in pljučne bolezni so nasledki takega mučenja! Kot prava spaka pa se sme smatrati visoko na steno pritrjena lestva. Kdor je to iznašel, moral je opazovati žirafo pri žretju ter jo smatrati za konja. Konj v svojem naravnem stanju pobira svojo hrano s tal, ne pa od zgoraj z drevja, kakor žirafa ali slon. Pri žretju izza lestve padajo živali neštevilna drobna semena in prah v nosnice in v oči ter provzročijo bolezni v dihalniku, kakor tudi vnetje očij ter včasih celo slepoto.

Tržne cene.

Letni sejem **v Celovcu,** dné 22. oktobra 1900.

Ime blaga	na birne		na hektolitre		Prignalo se je
	K	v	K	v	
pšenica . .	10	40	13	—	400 konjev
rž	10	30	12	87	7 pitana vola
ječmen. . .	7	70	9	62	166 vprežnih volov
oves . . .	4	72	5	77	43 juncev
turšica . . .	7	6	8	82	214 krav
pšeno . . .	14	—	17	50	38 telic
fižol (rdeč) .	—	—	—	—	17 pitanih svinj
krompir . .	1	60	2	92	41 ovc
deteljno seme	—	—	—	—	
ajda. . .	7	20	9	—	

Pitani voli so po — *K* do — *K*, **vprežni voli** po 240 *K* do 246 *K*, **krave** po 120 *K* do 302 *K*.

Promet je bil srednji, kupčija precej dobra. Kupci domači, dalje iz Št. Vida, Avstrijskega in Italije.

Velikovec. Dné 24. okt. Prignali so: 102 vola, 77 krav, 9 telic, 5 telet. Cena pitanih volov 58 do 62 kron, vprežnih volov 54 do 58 kron za meterski cent žive vage. Promet je bil dober. — 54 ovc, 1 koza, 185 svinj. S tem malo prometa.

Guštanj, dné 15. okt. Prignali so: 308 vprežnih volov, 231 krav, 38 telic, 5 koz. Sejem je bil dobro obiskan. Promet je bil živahen.

Sejmovi meseca novembra. Dné **3.** Spod. Dravograd. **5.** Podklošter, **7.** Beljak, **12.** Bistrica ob Zili, Šmartin pri Beljaku, Pliberk, **26.** Guštanj, **30.** Vrata.

Dražbe.

(Kratice: **vl. št.** = vložna številka; **d. ob.** = davčna občina.)

Pliberk. Dné 6. nov. ob 11. uri Mertlnova kmetija vl. št. 9, d. ob. Šmarjeta. Cena 3786 kron, najnižja ponudba 2664 kron.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda v Medgorjah priredi v nedeljo dné 4. novembra 1900, ob 4. uri popoludne svoj letni občni zbor pri Martincu v Habru po navadnem dnevnem redu. Po zborovanju prosta zabava. K temu shodu prijazno vabi vse zavedne Slovence in Slovenke

odbor.

NAZNANILA.

Na Najvišje povelje Nj. c. kr. apost. Veličanstva.

XXI. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Le-ta **denarna loterija** — edina v Avstriji postavno dovoljena — ima **18.122 dobitkov v gotovini** v skupnem znesku **418.640 kron.**

Glavni dobitek je:

200.000 kron.

Za izplačanje dobitkov jamčijo c. kr. loterijski dohodki.

Žrebanje je nepreklicno dné 13. decembra 1900. l.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju I., Riemergasse 7, v loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti za žrebanje za kupovalce srečk zastonj.

Srečke se dopošiljajo poštnine prosto.

C. kr. ravnateljstvo za loterijske dohodke.

Oddelek za državne loterije.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se uljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pismenih zavitkov itd. po najnižjih cenah.

Brady-jeve

želodčne kapljice

(prej Marijaceljske želodčne kapljice)

Schutzmarke C. Brady

pripravljene v lekarni **„pri ogerskem kralju“**

C. Brady-a na Dunaju I., Fleischmarkt 1,

so starodavno in znano pomagilo, ki krepča želodec pri slabi prebavi in želodčnih težavah.

Ena steklenica stane . . . 40 kr.
Dvojnata steklenica . . . . 70 „

Zopet moram opozarjati, da moje kapljice ponarejajo. Pazi se naj torej pri nakupu na zgornjo varstveno znamko s podpisom **C. Brady** in zavrne se naj vsak izdelek, ki nima zgornje varstvene znamke in podpis **C. Brady.**

Želodčne kapljice lekarnarja C. Brady

(prej **Marijaceljske želodčne kapljice**)

so zavite v rudeče škatljice in imajo podobo Marijaceljske matere božje kot varstveno znamko. Pod varstveno znamko mora biti zraven stoječi podpis C. Brady

Posamezni deli so navedeni.

Želodčne kapljice se pristne dobivajo v vseh lekarnah.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravi bobovi kavi, to je cikorija ali:

kava družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Dobiva se povsod!

Glavna zaloga pri trgovcu: **Iv. Jebačinu** v Ljubljani.

Pozor! Pozor!

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu

priporoča od svoje najstarejše, glasovite in najzmožnejše

tovarne za gasilno orodje

sl. gasilnim društvom, občinam in zasebnikom sledeče predmete:

Brizgalnice najnovejše sestave, kakor **s patentom proti zmrzlini,** s priredbo, da brizgalnica na **obe strani jemlje** in **meče** vodo; **„univerzalko“,** prikladno za male občine, katere se nosijo ali vozijo; **parne brizgalnice, vodonoše, sesalke** vsake vrste, **vozove** za polivanje ulic in prevažanje gnojnice itd., **cevi** iz posebne tkanine najboljše vrste; dalje **čelade, pase, sekirice, lestve** ter sploh vse za gasilna društva prikladno orodje, trpežno in lepo izdelano. **Motor-vozove** in **priprave** za **acetilen-luč.** Dalje **kmetijsko orodje** vsake vrste. Gasilna društva, občine in pošteni kmetovalci-gospodarji plačujejo tudi na obroke po dogovoru. Naročila franko na vsak kolodvor.

Cenike pošiljamo brezplačno in poštnine prosto.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Lastnik in izdajatelj **Gregor Einspieler,** župnik v Podkloštru. — Odgovorni urednik **Ivan Teršelič.** — Tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu.